

TVT-SUUNNITELMA ALAVUDEN PERUSOPETUKSEEN JA LUKIOLLE (ver. 26.9.2019)

TVT-suunnitelma on opetusta, kehittämistä, toimintakulttuuria ja investointeja suuntaava asiakirja.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Visio.....	2
2. Oppijoiden osaaminen	2
3. Laitteet ja ohjelmistot	5
4. Laitteiston toimivuus	7
5. Henkilöstön osaaminen	8
6. Johtaminen	9
7. Seuranta, arviointi ja kehitys.....	10

1. Visio

Alavuden koulu vuonna 2022

Tieto- ja viestintäteknikka (TVT) on luonnollinen osa lapsen, nuoren ja opettajan toimintaympäristöä. Alavuden kaupungin perusopetuksessa on luotuna myönteinen toimintakulttuuri. Innovatiivinen oppimisympäristö mahdollistaa tieto- ja viestintäteknikan käytön ja toteuttamisen jokapäiväisessä koulutyössä oppimisen, opetuksen ja vuorovaikutuksen tukena.

Opettajilla ja oppijoilla on hyvät ja monipuoliset tieto- ja viestintätekniset taidot. Ulkoinen ja sisäinen tiedonkulku toimii ja sähköisiä toimintaympäristöjä kehitetään jatkuvasti. Oppijoilla on jatko-opinnoissa ja tulevaisuuden työelämässä tarvittavat tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiudet. TVT monipuolistaa ja helpottaa opettajan työtä toimien renkinä, ei isäntänä. Tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään tarkoituksenmukaisesti siten, että se tukee erilaisia oppimistyyliä ja auttaa oppijoita oppimaan ja prosessoimaan tietoa.

2. Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteet 2014:

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen 1-2 luokka (L5)

Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tvt) tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on edelleen keskeistä. Tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja harjoitellaan ja opitaan käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla opitaan keskeistä käsitteistöä. Oppilaat pohtivat myös, mihin tarkoituksiin tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään lähiympäristössä ja mikä sen merkitys on arjessa.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Koulutyössä harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä käyttö- ja toimintaperiaatteita. Samoin harjoitellaan näppäintaitoja sekä muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja. Oppilaat saavat ja jakavat keskenään kokemuksia digitaalisen median parissa työskentelystä sekä ikäkaudelle sopivasta ohjelmoinnista. Pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tvt:n turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja. Huomiota kiinnitetään terveellisiin työasentoihin sekä sopivan pituisten työjaksojen merkitykseen hyvinvoinnille.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaita opastetaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. Heitä kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaat saavat kokemuksia oppimista tukevien yhteisöllisten palveluiden käytöstä ja harjoittelevat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen 5-6- luokalla (L5)

Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvn avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjelmointia kokeillessaan oppilaat saavat kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan tvn vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien peruseriaatteiden tuntemiseen. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilaat saavat tietoa ja kokemusta hyvien työasentojen ja sopivan mittaisten työjaksojen merkityksestä terveydelle.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tv:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tv:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen 7-9 - luokalla (L5)

Tieto- ja viestintäteknologian käyttö on luonteva osa oppilaan omaa ja yhteisön oppimista. Oppilaat syventävät taitojaan ja hyödyntävät opiskelussaan koulun ulkopuolella opittua. Heille muodostuu käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää eri oppiaineiden opiskelussa, myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä sekä yhteiskunnallisessa toiminnassa ja vaikuttamisessa. Oppimistehtävien yhteydessä tarkastellaan tv:n merkitystä yhteiskunnassa ja vaikutuksia kestäväan kehitykseen.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaita kannustetaan oma-aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimistehtävissä sekä eri tehtäviin sopivien työtapojen ja välineiden valintaan. Heidän käsityksensä eri laitteiden, ohjelmistojen ja palvelujen

käyttö- ja toimintalogiikasta syvenee. He harjaantuvat systematisoimaan, organisoimaan ja jakamaan tiedostoja sekä valmistamaan erilaisia digitaalisia tuotoksia itsenäisesti ja yhdessä. Ohjelmointia harjoitellaan osana eri oppiaineiden opintoja.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestäväan tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. He oppivat, miten suojaudutaan mahdollisilta tietoturvariskeiltä ja välttään tiedon häviämislä. Vastuulliseen toimintaan ohjataan pohtimalla, mitä esimerkiksi käsitteet tietosuoja ja tekijänoikeus tarkoittavat, ja mitä seurauksia vastuuttomasta ja lainvastaisesta toiminnasta voi olla. Oppilaita opastetaan terveellisten ja ergonomisten työtapojen omaksumiseen.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. Samalla harjoitellaan lähdekriittisyyttä ja opitaan arvioimaan omaa ja muiden - myös erilaisten hakupalveluiden ja tietokantojen - tapaa toimia ja tuottaa tietoa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Opetuksessa käytetään yhteisöllisiä palveluita ja koetaan yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitys oppimiselle, tutkivalle työskentelylle ja uuden luomiselle. Oppilaita opastetaan käyttämään erilaisia viestintäkanavia ja -tyylejä tarkoituksenmukaisesti. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa ja opitaan hahmottamaan sen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

3. Laitteet ja ohjelmistot

3.1. Opettajan käyttämät laitteet

Opettajalla tulee olla käytössään ajantasainen laitteisto tv-taitojen opettamiseen. Jokaisella opettajalla on käytössään henkilökohtainen laite, jolla voi työskennellä myös koulun ulkopuolella.

3.2 Oppilaiden käyttämät laitteet

Kouluissa on oppilaiden käyttöön tarkoitettuja tietokoneita ja tabletteja. Varmistetaan, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Lisäksi oppimisen tukena voidaan hyödyntää oppilaiden omia laitteita.

Oppilaan laitteiden määrällinen tavoitetilä strategiakauden lopussa 2022 on 1:2 eli yksi laite kahta oppilasta kohden.

3.3 Laitteiden hankinta

Hankinnat toteutetaan keskitetysti yhteistyössä kaupungin tietohallinnon kanssa. Tietohallinnon hankintayksikkö suorittaa tuotteiden kilpailutuksen ja hintatason tarkastelun tiettyjen aikajaksojen kuluessa. Kouluissa pyritään ylläpitämään riittävä laitekanta. TVT-asioista vastaavat jakavat käyttökokemuksiaan, jotka vaikuttavat uusiin laitehankintoihin.

3.4 Tietoliikenneyhteydet

Jokaiselle koululle ja jokaiselle laitteelle on taattava tasainen ja yhtä nopea tietoliikenneyhteys sekä sisäverkkoon, että internetiin. Myös langattomasti tarjottava verkko on yhtä nopea joka puolella. Opetusverkkoon on myös langattomuus tarjolla.

3.5 Sisäverkot

Jokaisessa koulussa on toimiva ja riittävä verkko. Koulujen runkoyhteydet tulevat kuituyhteydellä kouluun. Jokaisella koululla on myös langaton verkko.

3.6 Painopisteet

Suurimmat painopisteet ovat siinä, että joka puolella on saman laatuinen tieto- ja viestintäteknikkalaitteisto, mitä olisi helppo soveltaa opetuksessa, ja mitä on hyvä käyttää.

3.7 Opetuksessa käytettävät ohjelmistot

Koulujen yhteinen työalusta on peda.net. Sivustolta löytyy myös tiedonvälitykseen tarkoitettut kotisivut kouluille ja luokille. Lisäksi luokille ja aineryhmille on omat sivut, joita opettaja pystyy hallinnoimaan. Luokan sivua voi käyttää tiedotuksen lisäksi luokan tai aineryhmän yhteisenä oppimisalustana. Käytössä on myös Google Suite.

Kouluissa käytetään Wilmaa. Se on perusopetuksen ja toisen asteen oppilashallintojärjestelmä Multiprimuksen www-käyttöliittymä opettajille, huoltajille ja oppijoille. Sitä käytetään suoritusmerkintöjen ja opintojen suunnittelun ohella myös viestintään koulun ja kodin sekä koulun ja oppilaiden välillä.

Jokaiselta koneelta löytyy ainakin LibreOffice. Lisäksi kouluille tilataan sähköistä oppimateriaalia, jota oppijat pystyvät hyödyntämään myös kotonaan.

Henkilökunnalla on käytössä alavus.fi –sähköpostit. Henkilökunnalla ja oppilailla on käytössään Google-tilit.

4. Laitteiston toimivuus

4.1 Resurssit

Resurssit on syytä koostaa laitekannan mukaan: mitä enemmän laitteita, sitä enemmän tvt-vastaavia. Jokaisella koululla on 1-2 tvt-vastaavaa, jotka toimivat releenä tukihenkilöstölle. Koulun TVT-vastaava osaa asioissa peruskäytöt ja hallitsee raportoinnin tuen seuraavalle tasolle. TVT-vastaava huolehtii ennen kaikkea koulun pedagogisesta TVT:n tuesta. IT-tuki hallitsee edistyneemmän tukitoiminnan. Teknisistä ongelmista ilmoitetaan Helpdeskiin.

Kaupungin sivistyspuolella tulee olla riittävä määrä atk-tukihenkilöitä (2.tason) pelkästään koulujen käyttöön. Laitteistojen määrä ja toimivuus tulee olla riittävät.

4.2 AD

Keskitetty käyttäjähallinta on käytössä jokaisella koululla. Jokaisella oppilaalla on oma käyttäjätunnus yläkoulussa ja lukiolla. Alakoulussa on käytössä yhteiset tunnukset. Käyttäjätunnus toimii autentikoinnissa jokaiseen koulun järjestelmään, työasemaan, ja langattomaan verkkoon.

4.3 IT-johtaja

TVT-suunnitelman olennaisena osana on suunnittelu ja kehittäminen. Tähän on palkattu oma työntekijä, joka suunnittelee ja kehittää järjestelmää koko ajan, ja ohjeistaa alemmaa tasoa uusiin asioihin.

5. Henkilöstön osaaminen

Jokaisella koululla on käytettävissään tutoropettaja. Tutoropettaja tukee muita opettajia koulukulttuurin muutoksen tekemisessä, uuden pedagogiikan toteuttamisessa ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaisessa hyödyntämisessä. Hankkeeseen saa valtion tukea heinäkuulle 2020 asti.

Joka koululla on vähintään yksi opettaja, joka vastaa koulun pedagogisesta TVT-tuesta. Koulun TVT-vastaava on henkilö, jonka puoleen opettajat kääntyvät kaikissa TVT- ongelmatilanteissa. TVT-vastaava ratkaisee ongelman tai ilmoittaa siitä tuen seuraavalle portaalle. Hän jakaa opettajistolle tietoa pedagogisesta näkökulmasta haluamallaan tavalla esimerkiksi opettajankokouksissa tietoisuutta pitäen. Tuen tarkoitus on etsiä ja tarjota opettajille uusia pedagogisia menetelmiä TVT:n osalta, jotka edesauttaisivat oppimista ja toisivat oppimisympäristöjä nykyaikaiseen suuntaan. TVT-vastaavan yksi tärkeistä tehtävistä on innostaa ja rohkaista opettajia käyttämään tietotekniikkaa opetuksessaan. Vain tätä kautta koululle voidaan luoda toimintakulttuuri, joka mahdollistaa TVT:n käytön oppimisen, opetuksen ja vuorovaikutuksen tukena.

Koulujen TVT-vastaavat kokoontuvat säännöllisesti yhteisiin tapaamisiin, joissa he jakavat tietoa ja suunnittelevat toimintaa. Kaupungin IT-tuki tekee säännöllisesti yhteistyötä koulujen TVT-vastaavien kanssa. TVT-vastaaville on tarjottava tämän lisäksi muuta koulutusta TVT:n pedagogisesta hyödyntämisestä opetuskäytössä.

Kaikki opettajat hallitsevat opetussuunnitelman laaja-alaisten tavoitteiden mukaiset perustaidot.

Opettajille tarjotaan sellaista koulutusta, että vähimmäiskriteerit on mahdollista saavuttaa.

6. Johtaminen

Tämän asiakirjan tavoitteiden saavuttamiseksi oppilaitoksen tasolla tarvitaan opettajien jaettua asiantuntijuutta. Hyviä ja huonoja kokemuksia tieto- ja viestintäteknikan käytöstä opetuksessa on hyvä jakaa kollegoiden kesken.

Sivistysjohtaja ja rehtorit ovat keskeisessä asemassa TVT:n vision kehittämisessä ja käytännön toteuttamisessa. Heidän vastuullaan on resurssien jakaminen ja arviointi. TVT-ryhmä voi toimia heidän apunaan.

Koulun TVT-vastaava kartoittaa koulujen laitetarpeita sekä opettajien koulutustarpeita. TVT-vastaavat kokoontuvat puolivuositain kaupungin IT-vastaavan kanssa miettien laitehankintoja, tuen ja koulutuksen tarvetta. TVT-asiat otetaan esille kehityskeskusteluissa ja opettajien kouluttautumista pyritään tukemaan. TVT-taitojen kehittäminen on osa osaamisen johtamista.

Kaupungilla on TVT-opetuskäytön suunnitelma ja toteutussuunnitelma. Suunnitelma otetaan huomioon koulun lukuvuosisuunnittelussa. Uudet opettajat ja rehtorit perehdytetään TVT-välineisiin. Rekrytoinnissa huomioidaan johdonmukaisesti hakijan TVT-osaaminen.

7. Seuranta, arviointi ja kehitys

Alavuden kaupungin TVT-suunnitelman seurannan ja toimeenpanon tulee olla sivistysjohtajan vastuulla. Koulujen TVT-osaamisen seuranta ja toimeenpano on rehtorien ja tutoropettajien vastuulla.

Kehittämisen tulee olla jatkuvaa, pitkäjänteistä ja ennakoitavaa sekä oppilaiden että opettajien näkökulmasta. Resurssit tulee olla riittävät ja johdon hyväksymät.